

NAZMÎ*

Tâhâ Tuna KAYA

Asıl adı Hüseyin olan Nazmî, XX. yüzyılın ilk yarısında yaşamıştır. Doğum ve ölüm tarihi maalesef tespit edilememiştir. Sivas'ın Divriği ilçesinin Ereklı köyünde doğmuştur. Çevresinde "Böcek Hoca" olarak şöhret sağlayan Nazmî, ömrünün büyük bölümünü İstanbul'da geçirmiştir. Çarşıda-pazarda "Ya Haydar" diye diye gezindiği için "deli" sanılıp bir ara akıl hastanesine atıldığı da olmuştur. Şiirlerinde Seyyid olduğunu ifade etmiştir.

Rüyasında "Tutiya" adlı bir kıza âşık olduktan sonra, çoğu şiirlerini onun aşkıyla söylemiştir. Rüyasında kendisine "Sefil Nazmî" denilmiş ve bu yüzden şiirlerinde "Nazmî" olarak tapşırılmıştır, ancak bazı şiirlerinde de *Hafız Kâmil* mahlasını kullanmıştır. Şiirlerinde daha ziyade Alevî-Bektaşî inancını yansıtmıştır. Bazı şiirlerinin ayakları zayıf olsa da Nazmî'nin teknik yönden başarılı olduğunu söyleyebiliriz.

Aşağıda Nazmî'ye ait 19 şiir bulunmaktadır. Bunlardan ilk 17 şiir Doğan Kaya'nın Arşivindeki 37 Numaralı cönkten alınmış, son iki şiir ise İbrahim Aslanoğlu'nun *Divriği Şairleri* (İstanbul, 1961, s. 30-32) adlı kitabından aktarılmıştır.

Söz konusu cönk, 11 cm. X 21,5 cm. ölçülerinde ve mukavva kaplıdır. Tamamı 61 varak (122 sayfa) olup kareli çizgili beyaz kâğıttır. Mürekkepli kalemle yazılmıştır. Divriği'de istinsah edilmiştir. Kim tarafından ve ne zaman yazıldığına dair herhangi bir kayıt yoktur. Ancak yazı, mürekkep ve kâğıt cinsi göz önünde bulundurulduğunda 1930-1940 yıllarında yazıldığı tahmin edilmektedir.

Cönk içerisinde şiirleri bulunan şairlerin başlıcaları şunlardır:

Abdal Musa, Abdal, Arif, Budala, Cefalı, Dedemoğlu, Deli Şükrü, Delikanlı, Dertli, Deroiş Ali, Er Mustafa, Fakir Edna, Feryadî, Feyzî, Hasretî, Hatayî, Hüseyin, İradî, İrşadî, İsmail, İsmail, Kalender Abdal, Kaygusuz, Kemterî, Kul Budala, Kul Edna, Kul Himmet, Kul Himmet Üstadım, Kul Mustafa, Kul, Kusurî, Nazmî, Nesimî, Noksanî, Öksüz Abdal, Öksüz Hızır, Pir Sultan, Rahmî, Sadık, Sefil, Sefil Ali, Seyit Nizamî, Türabî, Veli, Viranî, Viranî, Yunus Emre, Ziya.

-1-

Mansur gibi tatlı candan geçmeyen

* Yayınlandığı yer: *Folklor / Edebiyat*. Ankara, 2005, S. 41, s. 299-309.

Gelip bu meydanda berdar olamaz
 Bir üstat elinden bade içmeyen
 Yanıp sinesinden büryan olamaz

Bir mürşidin eteğini tutmayan
 Rehberinin tarikine gitmeyen
 Sevdiği için ser meydana atmayan
 Arz ettiği yâre nail olamaz

Bir rehberden aldım yârin haberin
 Dedim ona "İnnellahe ma'es-sabirîn"
 İmanım var "Ya erhamerrahimîsn"
 Ah etmeyen kimse âşık olamaz

Hakikat delili Ali'ye erdim
 İki cihan fahrı habibi gördüm
 Meylimi Fatıma nuruna verdim
 Tahkik âşık olan yarsız olamaz

Nazar ettim Muhammed'in yüzüne
 Yüzüm sürdüm hâk-ı pâyı tozuna
 Şükür düştüm Ehl-i Beyt'in izine
 Gayrı yardan derde derman olamaz

Derunumdan gelir aşkın yalını
 Keşfettiler bu esrarın halini
 Açık gördüm dört kapının yolunu
 Miftahın bilmeyen dâhil olamaz

Hûn etti bağırimi bu aşkın nârı
 El aman çağırdım arz ettim yâri
 Bu bir dâr-ı haktır Huda'nın sırrı
 Mevla'm her gönüle mihman olamaz

Bir kelâmın üç bin üç yüz yüzünü
 Gördüm alîm deryasının gözünü
 Bir elif cihanın aynı özünü
 Otuz iki harfi hesap olamaz

Derunumdan gelen avazı bildim
Nazmî der hazardan dersimi aldım
 İrşat olam dedim mürşitten oldum
 İlimi bilmeyen âlim olamaz

(s.69)

-2-

İptida cihana huruç eyledim
 İşte böyle bir ahlâkım var idi
 Serteser âlemi seyran eyledim
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

Can komaya çok yaşadım bir zaman
 Vakıt tamam olup bulmadı aman
 Âdemin kayıtın düzdün ol zaman
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

Âdemin alınına bir top nur idim
 Ananın rahmine inem der idim
 kalb üzere ser idim
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

Âdem'le Nuh'a eyledim nazar
 İptida Şit nebi okuyup yazar
 İblis'in şerrinden eyledim hazar
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

Şit ile oturdum çulha dokudum
 Âdem ile sahifeler okudum
 Habil için Kabil'e ben kakıdım
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

İdris nebi ile hülleyi biçtim
 Dünyada sağ iken cennete uçtum
 Hızır İlyas ile deryalar geçtim
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

Yunus ile balık karnına girdim
 Zikrullah eyleyip bir zaman durdum
 Bu lutf-ı Hüda'yı ezelden buldum
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

Gâhice zan oldum gâhice sıfat
 Gâhî pehlivanlar koluna kuvvet
 Gâhî arif olup okurum ayet
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

İskender'le seyr eyledim cihanı
 Gâhî aşikâre gâhî nihani
 Nuh kavmine koparmışım tufanı
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

Nuh'a akil oldum bir gemi düzdüm
 Dümende oturup deryayı gezdim
 Tevarihe böyle ahvali yazdım
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

Davud nebi ile Zebur'u övdüm
 Dizimi örs edip demiri dövdüm
 Sultan Süleyman'ın ruhunu sevdim
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

Süleyman'a mühür oldum bir vakit
 Hükm edip cihana eyledim dikkat
 İbret al gözünden yaşını akıt
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

Sırrullahı sır içinde gizledim
 Ben Eyüb'ün yaraların tuzladım/
 Yakub ile Yusuf yolun gözledim
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

Halil İbrahim'le nâra atıldım
 Muallâkta bir el geldi tutuldum
 Çayır çimen gülizara katıldım
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

İsmail'le çocuk olup haykırdım
 Tepme ile Zemzem suyu çıkardım
 Arafat'ta kurban koça yakardım
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

Nida geldi Hazret-i Musa'ya
 Bilesince vardım Tur-ı Sina'ya
 Nazar olan elindeki asaya
 İşte böyle bir ahlâkım var idi

Okuyup Tevrat'ı manayı verdim
 Musa'nın eliyle deryayı yardım

Melun Firavun'un defterin dürdüm
İşte böyle bir ahlâkım var idi

İsa ile meyil verdim İncil'e
Okuyup da manasını hecele
Bilesince göğe ağdım nic'ola
İşte böyle bir ahlâkım var idi

Fahr-ı kâinat'ın nurundan geldim
Mevla'm nusret verdi arslan Al'oldum
Okuyup Kuran'ı manayı bildim
İşte böyle bir ahlâkım var idi

Bunca münkirana Zülfikar çaldım
Nice mazlum zadın zalimden aldım
Sırr-ı hakikatin madeni oldum
İşte böyle bir ahlâkım var idi

Kerbela'nın fırkasına gelince
Tekmil On ik'İmam şehit olunca
Sabrettim Ehl-i Beyt esir kalınca
İşte böyle bir ahlâkım var idi

Yezid'in şanına lânet tükenmez
Rahmetten baid oldu güvenmez
Benim bu huyumu kimse beğenmez
İşte böyle bir ahlâkım var idi

Âşıklara dolu verip kandıran
Sinesini aşk oduna yandıran
Gönül kuşun daldan dala konduran
İşte böyle bir ahlâkım var idi

Kimisi mest olur kimi de ayık
Kimi yâr derdine sinesi yanık
Kimi gaflettedir kimi uyanık
İşte böyle bir ahlâkım var benim

Nazmiyâ durdum dostun darına
Yüzün görem eremedim sırrına
Meyil verdim Fatma Ana'nın nuruna
İşte böyle bir ahlâkım var benim

(s. 70-72)

-3-

Şu garip illerde gönlüm eğlerim
Güzel bir selâmın gelse yâr bize
Okuyup da hasb-ı halin dinlerim
Güzel bir selamın gelse yâr bize

Hakk'ın irahmeti kula saçılır
Sevdiğim eğnine hülle biçilir
Vücudum şehrinin gülü açılır
Güzel bir selamın gelse yâr bize

Yel eser de zülüflerin tellenir
Hub cemalin beyazlanır allanır
Âleme şan verir ismin bellendir
Güzel bir selamın gelse yâr bize

Yeşil don giymişsin baktım ne güzel
Durmuşum seyrine sevdiğim düzel
Aşkın badesini nûş ettim ezel
Güzel bir selamın gelse yâr bize

Bize Hak'tan böyle oldu bilesin
Yâr aşkımın bir bıçağın elesin
İkrarını gözleyip de kalasın
Güzel bir selamın gelse yâr bize

Dost bağından dere idim gülümü
Kadir Mevla'm açık ide yolumu
Yâre arz edeyim hasb-ı halimi
Güzel bir selamın gelse yâr bize

Seyyid **Nazmî** eydür serden geçerim
Ey Tutiya'm zehir versin içerim
Senden evvel şu dünyadan göçerim
Güzel bir selamın gelse yâr bize

(s. 72)

-4-

İptida eliften beyan eyleyem
Arif isen Hak kelâmı sezmeli

Bismillah u Allah sana söyleyem
Anlayıp manayı bir bir yazmalı

Bana Hak'tan oldu kuldan olmadı
Sevdaya düşeli yüzüm gülmedi
Tecellimden kimse halim bilmedi
Bu Hakk'ın işini nice bozmalı

Men kendi kendime meyil vermedim
Zahirine hatırını sormadım
Ömürümde haram yüzün görmedim
Ya buna hileyi nice düzmeli

Cemalinde gördüm Hakk'ın nurunu
Rehberim Ali'ye sordum yerini
Şu sineme koydu aşkın nârını
Dedi yana yana gönül üzmesi

Zülfünün teline bağladı elim
Derdiyle badeyi söyledi dilim
Âlim deryasına uğradı yolum
Dedi bu ummanda hele yüzmeli

Göründü gözüme bir huri melek
İndillahda kabul olaydı dilek
Dilerim aşkımı ikiye bölek
Böyle yâr kastına nice gezmeli

Aşkından nişane söylerim sana
Hızır terk eylendi dühanı bana
Erenler Tutiya dediler ona
Bu müşkülü halledip de süzmeli

Nazmî sevdiğimden ben vazgelemem
İmamlardan gayrı derman bulamam
İrfan meydanında cahil olamam
Hakk'ın binasını nasıl bozmalı

(s. 73-74)

-5-

Serimize gelen serencameler
Alnımın yazısı nasıl eyleyim

Nasıl yazı okuyamaz hocalar
Alnımın yazısı nasıl eyleyim

Bu nasıl tecelli bu nasıl yazı
Ne yaman firkatte bıraktı bizi
Yeni baştan koştur sineme sızı
Alnımın yazısı nasıl eyleyim

Aman Allah böyle sevgi olur mu
Gönül yârsız muradını alır mı
Ya bu ahım engellere kalır mı
Alnımın yazısı nasıl eyleyim

Aşkın oku şu bağrıma işledi
Gözüm yaşı çağlamağa başladı
Durmuyup adular bizi taşıdı
Alnımın yazısı nasıl eyleyim

Ne meylim alır ne dilim durur
Gene o yâreden halimi bilir
Umarım inşallah bir derman verir
Alnımın yazısı nasıl eyleyim

Allah-ı Zülcelâl ey Azimü'ş-şan
Yanar ağlar aşkın oduna düşen
Eğer cömert isen gösterir nişan
Alnımın yazısı nasıl eyleyim

Devran bizi bu hallere getirdi
Davamızı bir hekime yetirdi
Kahpe felek ahvalimi bitirdi
Alnımın yazısı nasıl eyleyim

Men gördüğüm nura eylerim hürmet
Etmiyor insafsız bize merhamet
Ya kim okur bu zalime irahmet
Alnımın yazısı nasıl eyleyim

Tatlı cana kıysam kan eden onmaz
Ben canıma kıysam rahmet yağmaz
Bir amel eylesem yoluma sığmaz
Alnımın yazısı nasıl eyleyim

Yüce Mevla'm bize eylesin nazar
 Dillerim söyleyip ellerim yazar
 Yâri zikretmeden hang'âşık bezer
 Alnımın yazısı nasıl eyleyim

Nazmiyâ yazılan alna yazılar
 Ezelden yazılmış sinem sızılar
 Murada ermesin hain muzular
 Alnımın yazısı nasıl eyleyim
 (s. 74-75)

-6-
 Aman dilber sen ne dersin bu işe
 Bu sözümü dinleyesin sevdiğim
 Umarım sinene bir ateş düşe
 Zâr ederek inleyesin sevdiğim

Kaderim tecellim yazım bu imiş
 Aşka düşenlere yanmak huy imiş
 Sen de bile idin sevda ney imiş
 Derdimizi anlayasın sevdiğim

Ya ben bu hicrana nice pişeyim
 Yana yana efendime koşayım
 Nasıl edem hançere mi düşeyim
 Sualimi veremezsin sevdiğim

Yâr seni methedip olmuşum dellâl
 Ya niçin getirdin gönlüme melâl
 Bir derde düşüp de olasın helâl
 Erisin yüreğin yağı sevdiğim

Bunca kim dilleri saydın bize ya
 Uğrayasın dürlü dürlü kazaya
 Düşe idi tatlı canın cezaya
 Gadayını çekesiniz sevdiğim

Yâr elin değmesin nadan eline
 İsmi düştü cümle âlem diline
 Benzedirem dost bağının gülüne
 Niçin çevrinirsin hare sevdiğim

Tutiya dedim de hata mı ettim
 Ben gördüğüm nurun ikrarın güttüm
 Hamdolsun yüzünden didara yettim
 Şikâyet edeyim seni sevdiğim

Zaif olsun nazik belin büküle
 Gözün yaşı yanağına döküle
 Sen de bencileyin ömrün söküle
 Ne yazık eyledin bize sevdiğim

Katılalım ab-ı hayat nuruna
 Yandı bağrım sevdasına nârına
 Ya kim erdi **Nazmî** aşkın sırrına
 Anca bir Yaradan bilir sevdiğim
 (s. 75)

-7-

Bir mahbup dilbere meyil verince
 Aşkın badesini içtim de geldim
 Âşıkların hallerini görünce
 Gözümün yaşını saçtım da geldim

Eylerim daima ah ile vahı
 Dedim yâri kısmet eyle ilâhi
 Nadanlar halimden bilmez vallahi
 Zahirâ sırrımı açtım da geldim

Haziret-i Hızır bir dolu sundu
 Nûş edip Leyla'm da meyinden kandı
 O zaman ciğerim püryana döndü
 Aşkın ateşine piştim de geldim

Üçler ile beşler geldi yanıma
 Baktı yıldızıma yazdı alnıma
 Yediler de bir od koydu sineme
 Kaynaya kaynaya taşım da geldim

Zahirinde bir hesana bulaştım
 Batınında nura batıp dolaştım
 Anda kırklar meydanına ulaştım
 Cümle müşküllerim seçtim de geldim

İmamlar aşkına ettiler saki
 Sunduk ab-ı kevser kalmadı baki
 Dedi şah Hüseyin'e mersiye oku
 Pirime dersimi açtım da geldim

Bir zulmet içinden çıktım aydına
 Yar sevmeli yâd ellerden fayda ne
 Nice geldin dersen sen bu meydana
 Rehberin izine düştüm de geldim

Rehberim Ali'dir zikredip vardım
 Orada yâr ile yaramı sardım
 Bir seda işitip yüreğim yardım
 Hakk'ın hikmetine şaştım da geldim

Emirü'l-müminin Ali'ye erdim
 Hasan Hüseyin'in fırkasın gördüm
 Ol fırkaya uyup meylim verdim
 Mest-i bihuş olup coştum da geldim

Anda revan olduk mahşer yerine
 Hemen durdum mîr-i mahşer darına
 Temenna eyledim sual sorana
 İki kanat verdi uçtum da geldim

Muştulayıp rahi sırra yettiler
 Birinci geçide bizi attılar
 İkincide el uzatıp tuttular
 Sırat köprüsünü geçtim de geldim

Vücudum seğirip azam salladı
 Koydu nuru yüreğimi alladı
 Nazar edip tehlikeden kolladı
 İblis'in şerrinden kaçtım da geldim

Şah-ı Merdan Ali delil olunca
 Muhammed'in divanına gelince
 Salâvat getirdim yâri bilince
 Ol yârin pâyna düştüm de geldim

Hünkâr Hacı Bektaş erlere galip
 Seyyid-i Resul'e eyledi talip
 Sevdiğim yanıma musahip olup

Edebe erkâna düştüm de geldim

Seyyid **Nazmî** ahiretin halleri
 Defter okur Azrail'in dilleri
 Mürşitten öğrendik ihsan yolları
 Dolanı dolanı aştımda geldim
 (s. 76-77)

-8-

İsyân deryasında daraldık kaldık
 Şah-ı Merdan Ali gel yetiş yetiş
 Şah gelecek deyü bir haber aldık
 Şah-ı Merdan Ali gel yetiş yetiş

Onların sözüne hilaf bulunmaz
 Verilmiş ikrardan geri dönülmez
 Hak'tan gayrı yerde murat alınmaz
 Şah-ı Merdan Ali gel yetiş yetiş

Âdem Safiyullah başta tacımız
 Sen cömertsin af eyleyip suçumuz
 Münkir tuğyan etti yetmez gücümüz
 Şah-ı Merdan Ali gel yetiş yetiş

İsa gibi göğe çağırdım seni
 Musa gibi Tura döndürdüm yönü
 Muhammet'ten mahrum eyleme beni
 Şah-ı Merdan Ali gel yetiş yetiş

Yetiş ey efendim aram eyleme
 Münafığı şad u hürrem eyleme
 Yandım nura sinem viran eyleme
 Şah-ı Merdan Ali gel yetiş yetiş

Acayip zamane çoğaldı haset
 Düşüp birbirine oldular fesat
 Bozuldu tarikat din iman küřat
 Şah-ı Merdan Ali gel yetiş yetiş

Fatm'Ana yârisin ey arslan Ali
 Bir ah u zar ile gözlerim yolu
 Durup divanına arz edem hali

Şah-ı Merdan Ali gel yetiş yetiş

On ik'İmamların düştüm pâyna
Medet mürvet fırsat verme hayına
Hasan Hüseyin'in yüzü suyuna
Şah-ı Merdan Ali gel yetiş yetiş

İmam Zeynel ismi dilime alem
Ol İmam Bakır'a yalvarıp gelem
Şu nârında nice bir kalam
Şah-ı Merdan Ali gel yetiş yetiş

İmam Cafer oldu âlimler başı
Ayet inkâr etmek münkirin işi
Kâzım Musa için gel eyle cuşu
Şah-ı Merdan Ali gel yetiş yetiş

Okudum Yasin'i geldi bir mübin
Rıza'yı seversen bize ol muin
Taki Naki ile diyelim amin
Şah-ı Merdan Ali gel yetiş yetiş

Hasanü'l-Asker çün duydum vadini
Sabır m'ettin unuttun mu ahdini
Ne durursun gönder gelsin Mehdi'ni
Şah-ı Merdan Ali gel yetiş yetiş

Hünkâr Hacı Bektaş Veli'ye sözüm
Seyyid-i Resul'e çevirdim yüzüm
Nazm'okur şanına aliyyü'l-azim
Şah-ı Merdan Ali gel yetiş yetiş

(s. 77-78)

-9-

Allah-ekber Muhammed'e salâvat
Cümle peygambere hatem olan yâr
Nurundan saçıldı âleme rahmet
Hakkında ayetler nazil olan yâr

Bir ilden bir ile nameyi saldın
Cebrail Emin'i vasita kıldın
Âdem'den âdeme süzülüp geldin

Gaipten kendine vahiy gelen yâr

“Ve maerselnâke” indi namına
 Ve “illa rahmetel li’l-âlemîn”e
 Cümle âlem müştak idi ilmîne
 Dü cihan halkını irşat iden yâr

Okunur Kuranda “Levlake Levlak”
 Dinlemişim “Lema halaktü’l-eflâk”
 İner sücuduna âdemle melek
 Cihan hürmetine yaratılan yâr

Bir ismin Muhammed ahir dal oldu
 Aşk meyinden leblerimiz bal oldu
 Divanında müşkülümüz hal oldu
 Cemalin vaslını ihsan eden yâr

Bir ismin (elif)tir buyurdu arif
 (Be) verdi haberi eyledi tarif
 Kırmızı hat ile yazılmış zarif
 Kuran-ı Azim’i tefsir iden yâr

Okurum şanında “İnna Fetahna”
 Ezberimde “leke fethan mübina”
 “Liyağfire lekallahü matekaddeme”
 Dört kitabın manasını bilen yâr

Dört kitabın manasını bilince
 Her mahlûka sual sorun diyince
 Seyyid **Nazmî** divanına gelince
 Yaralı sineme merhem süren yâr

(s. 88)

-10-

Efendime ifadeler yazayım
 Severse sevdiğim güzeli sevsin
 Bir güzel aşkına bağrım ezeyim
 Severse sevdiğim güzeli sevsin

Erenler verseler bir dolu bade
 Nuş edip muhabbet balını dâde
 Güzelin yoluna ede can feda

Severse sevdiğim güzeli sevsin

Bir secde edeyim Yazdan-ı pake
Durmayıp süreyim yüzümü hâke
Ricamız böyledir o nesl-i pake
Severse sevdiğim güzeli sevsin

Güzeli sorarsan İmamlar nesli
Mevla'nın nurudur güzelin aslı
Bizi abdal eden o huri nesli
Severse sevdiğim güzeli sevsin

Ben güzeli gördüm gül var yüzünde
Söyler kelâmını bal var sözünde
Dü cihanın nuru bol var sözünde
Severse sevdiğim güzeli sevsin

Güzelin haberin verdi bir sail
Hüsn-i cemaline olmuşum mail
Hep âşıklar ona verdiler meyil
Severse sevdiğim güzeli sevsin

Elâ gözlü sevdiğimin sözleri
Nazmî'nin bağrına koydu közleri
Bir bakışta meftun etti bizleri
Severse sevdiğim güzeli sevsin
(s. 88-89)

-11-
Öyle bir dilbere meyil vermeğe
Şu fani cihana hemen bir gelmiş
Vallahi billahi sorup sormağa
Haktan ona bir emanet nur gelmiş

Yandıığımız ab-ı hayat nurudur
Fatm'Anamızın gizli sırrıdır
Derunumu yakan hasret nâdır
Ne hikmettir böyle mahbup yâr gelmiş

Mevla'm gayet ile eylemiş nazar
Hüsn-i cemalini âşıklar yazar
Al yeşil giyinip salınıp gezer

Cennet-i âlâdan sanki hûr gelmiş

Ah edip canımı divane attım
Men davamı arslan Ali'ye sattım
Bu aşka düşeli hicabı ettim
Ah neylerim sevdiğime ar gelmiş

Aşkın kitabından böyle ders vermiş
Her can muradını almak istermiş
Şu küçük gözüme onu göstermiş
Bu Seyyid **Nazmî**'ye dünya dar gelmiş
(s. 89)

-12-

Bir saz gördüm sevdiğimin elinde
Çalar ağlar m'ola yâr deyü deyü
İşittim bir ayet okur dilinde
Söyler yanar m'ola yâr deyü deyü

Büker perdeleri teller süzülür
Sedasından ciğerciğim ezilir
Dinleyen canların bağı üzülür
Ah eder mi ola yâr deyü deyü

Dertli dertli vurur sazın göksüne
Dedi bize gözyaşını döksene
Derdim yetmiş iken çıktı seksene
Yüz olur mu ola yâr deyü deyü

Zülfünün teline aklım aldurdım
Ara yerde hicabımı kaldurdım
Şu sinemi dilim dilim dildirdim
İnsaf eder m'ola yâr deyü deyü

Mevla'm yolum döndürmesin aksine
Kaldır başın bir yüzüme baksana
Nazmiyâ yarama tuzlar eksene
Der de gelir m'ola yâr deyü deyü
(s. 90)

-13-

Ağlayıp da yalvarayım güzele
 Mevla'yı seversen gel bana dilber
 Daha sencileyin kimler düzele
 Dön de seyr edeyim bu yana dilber

Ta ezelden ikrarınız var idi
 Onun için gönül seni aradı
 On ik'örük saçın kimler taradı
 İmamlar aşkına gel söyle dilber

Baktım al yanağın nura boyanır
 Hasretine nasıl yürek dayanır
 İnşallah kalbiniz bir gün uyanır
 Şöhretin şan verir âleme dilber

Bir kaş atıp beni sevdaya saldın
 Gösterip zülfünü aklımı aldın
 Gecede ay gibi mahitap oldun
 Gittikçe parlıyor cemalin dilber

Yâr senden gayrıya nişan koymadım
 Nuruna yandım da yâda uymadım
 Mahbup cemalinden gene doymadım
 Bir daha seyr edem cemalin dilber

Nice Süleymanlar oduna yanar
 Yedigârım sana olsun bin dinar
 Yedigâr memeni emer de kanar
 Gel sağma sütünü yerlere dilber

Gittikçe gidiyor aşkım derine
 Senden gayrı meyil vermem birine
 Mal almazsan can vereyim yerine
 İster ki satın al kanımı dilber

Batınımda bize nameler yazdın
 Elvan elvan giyip karşımda gezdin
 Yeter kerem eyle gönlümü üzdün
 Bırakma elinden insafı dilber

Eğnine hülleyi ya kimler biçti
 Bad-ı saba değip perdeni açtı
 Sevdana düşeli bu ömrüm geçti

Mail olup kaldım yüzüne dilber

Kadir Mevla'm zülal etmiş dilini
Yaramıza ilaç etmiş elini
Ah edip gözlerim yârin yolunu
Merhemini süresin ağrıya dilber

Ya ne dersin gönül senden geçmiyor
Ya bu canım kafesinden uçmuyor
Kimse benim müşkülümü seçmiyor
Beraber gidelim mürşide dilber

Üstadım Hızır'dan destur alınca
Âşıkların Tutiya'sını bulunca
Aşkın badeleri sebil olunca
Seyyid **Nazmî** düştü derdine dilber
(s. 91-92)

-14-

Sevdiğimden ayrılamam vallahi
Beni bağladılar zülfün teline
Can tenden ayrılır yârdan ayrılmaz
Beni bağladılar zülfün teline

Aşkın badeleri taşar eksilmez
İnşallah sevdamız her giz basılmaz
Adu yüz bin satır vursa kesilmez
Beni bağladılar zülfün teline

Haziret-i Hızır bağladı teli
Geçmesin aradan engelin yolu
Değmesin zülfüne yâdların eli
Beni bağladılar zülfün teline

Buna aşk kemendi derler kırılmaz
İradetim elden gitti durulmaz
Gönül hurisine asla darılmaz
Beni bağladılar zülfün teline

Atmışım kibiri ben kin güdemem
Mecnun oldum hem Leyla'sız edemem
Onun için yârdan ayrı gidemem

Beni bağladılar zülfün teline

Mürşidim olmazsa müşkül seçemem
Gıyaben boyuna tonlar biçemem
Nasıl edem Tutiya'ndan geçemem
Beni bağladılar zülfün teline

Erler evliyalar otursun başa
Cümle yer gök şahit olsun bu işe
İnşallah sevdiğim **Nazmî**'ye düşe
Beni bağladılar zülfün teline
(s. 92)

-15-

Sevdiğim seninle salih olalım
Bak yüzünden dünya döner sevdiğim
Sırlarımız zahir ola bilelim
Bak yüzünden dünya döner sevdiğim

Kabahatim nedir böyle edersin
Bu noksan kelamı nice söylersin
Yâda meyil verip beni neylersin
Bak yüzünden dünya döner sevdiğim

Seyr edeyim gün doğmadan doğanı
Gökten yere dolu gibi yağanı
Nice canlar eder ah u figanı
Bak yüzünden dünya döner sevdiğim

Sevdiğim bizi de düğüne oku
Kalmasın üstünde mazlumun hakkı
Dokunur münkire hem batın oku
Bak yüzünden dünya döner sevdiğim

Yetmiş üç millete hem sala olsun
Bu şanlı düğünün seyrine gelsin
Arif olan bundan bir ibret alsın
Bak yüzünden dünya döner sevdiğim

Okuyucu ben olayım illeri
Zira bizi yedi elin dilleri
İnşallah açılır dostun yolları

Bak yüzünden dünya döner sevdiğim

Deccal tuğyan eder gönüller katı
Dinleyip de inkâr eder âyâtı
Oynasın meydanda bu aşkın atı
Bak yüzünden dünya döner sevdiğim

Nikâhın kıyanın tutulsun dili
Oynayan dostumun kırılın kolu
Alıp da gidenin bağlasın yolu
Bak yüzünden dünya döner sevdiğim

Günü geri döndüren bir Ali var
Hikmeti çok türlü türlü hâli var
Size nice sitem etse yolu var
Bak yüzünden dünya döner sevdiğim

Derler şu cihana bir şair gelir
Hasretine yanan temenna kılar
O meydanda faslımız tamam olur
Bak yüzünden dünya döner sevdiğim

Irgalanır cümle âlem yüzünden
Kaldırsın perdeyi şahım gözünden
İncindi gönüller acı sözünden
Bak yüzünden dünya döner sevdiğim

Şah-ı vilayetten dersim alırım
Mutlak söylemezsem deli olurum
Şayet hilaf isem cezam bulurum
Bak yüzünden dünya döner sevdiğim

Seyyid-i Resul'ün eli tutuşu
Nusret verip derde derman katışı
Hemen Hızır atsın bir top ateşi
Bak yüzünden dünya döner sevdiğim

Burda İmamların suyunu kesen
Vallahi burada ummanı basan
İnşallah yetişir ayıran kesen
Bak yüzünden dünya döner sevdiğim

Hakk'ın hikmeti var **Nazmî** n'eylesin

Can gönülden aşka gelip söylesin
 Mehdi sahip-zaman icra eylesin
 Bak dünya yüzünden döner sevdiğim
 (s. 93-94)

-16-
 Mevla'm şu cihanı nurdan yarattı
 Düşünü düşünü tefekkür eyle
 Leyl ile neharı hemen var etti
 Ya bunca mahlûku sen hesap eyle

Bir kelâm söylerim arif bana bak
 "Ve lâkad kerremna" dediği Hâk
 Anlasın kelâmı var canını yak
 Ne buyurmuş Mevla bak izan eyle

Aşk olup kalbinden eyledi hitap
 Niceler dilinden yazdırdı kitap
 Emrin tutmayana eyledi itap
 Tevekkül babına durup şükr eyle

Demedi mi sana sırrı kelâmı
 Tevarihe yazar alıp kalemi
 Zahir olup irşat eder âlemi
 Hakk'ın bu lutfuna iftihar eyle

Hak'tan gel olunca bir kula talip
 İnşallah olursun cümleye galip
 Bu dava hükmünü yin'ona* salıp
 Yalvarıp Hüda'ya bir niyaz ile

Mevla'm bir nusret ver Seyyid **Nazmî'**ye
 Şu fani dünyada koyma gam ile
 Ben gönlün ömrünü göttüm nam ile
 Gene cihan sana neylersen eyle
 (s. 104-105)

-17-
 Ne güzel yaratmış Hak sübhanallah
 Yayılsın âleme şanın sevdiğim

* yin'ona : yine ona

Cemalin seyrettim fesübhanallah
Nurun beni mest eyledi sevdiğim

Sümbül saç uzatmış savuşur beli
Bin dinara vermem bir ince teli
Estikçe zülfüne bir seher yeli
Yen' açılmış güle döner sevdiğim

Ben olmuşum yar aşkının hastası
Acep neyle halleyemiş ustası
Ucuz olsa güzellerin destesi
Yine sana baha yetmez sevdiğim

Bir avaz işittim yarın hakkında
Sandım bülbül öter seher vaktında
Boynumuza aşk kemendi taktım da
Şimdi naz edersin bize sevdiğim

Şu dünya güzüme bir hayal oldu
Arayıp da gönül yarasın buldu
Tutiya okların sinemi deldi
Neyl ü nehar zâr ederim sevdiğim

Yol uğrattım dilber senin iline
Müştak oldum muhabbetli diline
Hasbıhalim yazıp sunam eline
Okuyup da ah edesin sevdiğim

Hafız Kâmil Mevlâ'm muradım verse
Sevdaya düşmeyen **Nazm'**ı hor görse
Cellât kılıç ile boynumu vursa
Yine seni zikrederim sevdiğim
(s. 106)

-18-

Dalanuram dolanuram
Çok dubara kullanuram
Her bir renge boyanuram
Battal Gazi men oluram

Çok kâfire kılıç çaldım
Keyif benim şehit oldum

İmamların hayfın aldım
Eba Müslim men oluram

Şimdi düştüm torunuza*
Meyil vermem varınıza
Hem gireyim rüyanıza
Molla Süleyman oluram

Başa çıkan hırsım mısın
Belimdeki seyfim misin
Ya sen benim keyfim misin
Gâhi böyle del'oluram

Deli değil dolu idim
Hacı beктаş Veli idim
Evvel aslan Ali idim
Şimdi **Sefil Nazm'**oluram

Söyle **Hafız Kâmil** söyle
Hurucunu beyan eyle
İşte tabiatım böyle
Ahirette Mehd'oluram

-19-
"Dertliyim" dedim de hasta mı sandın
Menim derdim Şah-ı Merdan Ali'dir
Sefil gezerim de yasta mı sandın
Menim derdim Şah-ı Merdan Ali'dir

Ne gayet hastayım ne gayet sefil
Olmadın halimden bilmedin gafil
Derde salan derununda bir tıfil
Menim derdim Şah-ı Merdan Ali'dir

Eyvallah âşık kelamı Hak'tır
Dünya kahrı için derdimiz yoktur
Lâkin dert demenin manası çoktur
Menim derdim Şah-ı Merdan Ali'dir

Men derim ki "Menim derdim aşk derdi"
Yad el der ki "Kazma kürek taş kırdı"

* tor : ağ

Esridip** coşturup böyle aşk verdi
Menim derdim Şah-ı Merdan Ali'dir

Bülbül olup konsam gülden güllere
Balık olup dalsam gölden göllere
Seyyah olup gitsem ilden illere
Menim derdim Şah-ı Merdan Ali'dir

Tutiya ilmüne meylimi versem
Aşk ile mest olup naralar ursam
Nice bunun gibi çileler görsem
Menim derdim Şah-ı Merdan Ali'dir

Hafız Kâmil bu kelâmı doğuran
İstanbul ilinde "Haydar" bağırان
Peşti midir hal eyleyip yoğuran
Menim derdim Şah-ı Merdan Ali'dir

***esrimek** : sarhoş olmak, kendinden geçmek